

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 40-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetés

és mindennemű pénzküldemények csak Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtató számájára fizethetők. Misként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Én vagyok a Sági Marci.

Gróf Khuen-Héderváry a farsangra való tekintettel azt eszelte ki, hogy ő „maskarában“ megy be a képviselőházba. Olyan régóta szomorítja már a nemzetet, hogy egyszer már meg is akart bennünket nevetetni. Törte a fejét, hogy mit ábrázoljon, amivel leginkább meg tudná kacagtatni az országot és Lukács tanácsára elhatározta, hogy ő lesz a „Sági Marci“. . . . A nótabeli Sági Marci, kinek nem parancsol senki. . . . És be is ment a képviselőházba és mi alatt a fülébe huzzák a vitát, elkezdett duhajkodni, hogy aszonygya: „Én vagyok a, én vagyok a Héderváry — a terminus lári-fári — nem köt engem se fent se lent — éljen a magyar parlament“.

Igy rugta be gróf Khuen a politikai csárda ajtaját és elhitték neki, hogy őt csakugyan nem köti semmiféle terminus, hogy ő az a híres Sági Marci, — aki nem jó, parlamentet csukó-nyitó, édes Hazát szomorító . . .

Egy miniszterelnök, akinek nincs

terminusa. Akit nem köt semmi határidő, se fölfelé, se lefelé. Héderváry boldog volt, hogy elhiszik neki az ő terminustalanságát és elhiszik, hogy neki nem kell a bankjavaslatot határidőre szállítani Bécsbe, amikor megrendelték. Nincs terminusa! Ő azt tehet, amit akar. Nem köti semmi. Nem sűrgeti semmi. Se Bécs, se a nemzet. Az árgyélusát, milyen mokány legény. Neki már nem parancsol senki. Neki már parancsoló terminusa nincs.

Hát magyarázza meg valaki az ilyen nekiszilajodott legénynek, hogy a világon mindenkit köteleznek a terminusok, hogy maga a parlamentárizmus, maga az alkotmány sem egyéb, mint bizonyos terminusok betartása. De Hédervárynak nincs terminusa. Ő ráér mindenre. És ha ő ráér, a rézangyalát neki, akkor Bécs is várhat, a nemzet is várhat, mindenki várhat. Olyan dolog ez, mintha valaki száz váltót irt alá, de nem törődik a lejáratával. Megóvatolják az általános választójogot, megóvatolják az önálló bankot, megóvatolják a katonai kér-

déseket. Már ott van a licitáció az ajtaja előtt. Már kiteszik az utcára. Már elmehet zabot hegyezni . . . De Sági Marcinak nem parancsol senki. Neki nincs terminusa!

Hát hiszen lesz még ennek a nagy duhajkodásnak bőjtje is. Nem lesz mindig ilyen mokány gyerek az a gróf Khuen-Héderváry. És ha majd kialusza egy kissé azt a hatalmi gőzt, ami most így megszédítette, ő is tapasztalni fogja, hogy bizony — nagyon is vannak terminusok egy nemzet életében. Ilyen terminus az is, amikor egy miniszterelnök tele ígéretekkel jön és ilyen terminus az is, amikor a be nem váltott ígéretet lejárta után megy.

És talán még soha olyan sürgős és halaszthatatlan terminusok nem voltak a magyar politikában, mint most. Héderváry most már napról-napra közelebb jut ezekhez a terminusokhoz és tapasztalni fogja, hogy őt igenis kötik a terminusok és nem lehet itéletnapig farsangolni a politikában.

Kötik bizony a nemzet, a magyar

Demmer fényképészetének

(Szent Anna-utca 5.) Halotta ön már hírét?
Hol 12 drb fényképes lapot
csak 3 koronáért kap! Melyek kivitelüknél
fogva igazán szenzációszak! Tessék megkísérelni!

A disznó.

Irtá: Kövér Gyula.

Keservesen, fillérenként gyűjtött össze Kiss Barta János 20 koronát. Bizony sok esetben saját szájától vonta el a dohányt meg a pálinkát, csak hogy félre tehessen pár fillért arra a bizonyos célra, melyre forró vágya volt.

Kiss Barta János szegény kéikézi munkás ember. Tavasszal szőlőbe dolgozik, nyáron kapálni-kaszálni jár, télen pedig favágással keresi maga, felesége és hét gyermeke számára a kenyeret. Ezekből a nem-biztos keresetforrásokból bajos élni, ruházkodni és házbért fizetni. Mindennap pergelt és pergelt étel járja. Még jó ha csak ilyen főtt ételre is jut. Húst csak álmokban, vagy gondolatban esznek, hiszen egy kiló hus ára egy napi keresetet emésztene fel és akkor is mi jutna belőle egynek-egynek.

A múlt esztendőben olyan jószívű gazdánál fogadott lakást, kinek nagylelkűsége unikum. Nemcsak hogy befogadta házába hét gyermekével pénzért, mely cselekedet méltó az örök feljegyzésre, de engedélyezett pár malactartást is. Természetesen. Ennek a házi-

urnak nem a belvárosban van a háza és nem nem tegja a háziuladonok egyesületének.

Ez az engedélyezett malactartás nagy vágyakat teremtett meg Kiss Barta Jánosban. Disznót venni, ha ez meghízik, megölni és jólakni hussal, aminek elfelejtette az ízét. Ez volt az a cél, az a forró vágy, melyre azt a bizonyos husz koronát összegyűjtötte, elvonva magától a megszokott élvezeteket.

Milyen disznót adnak husz koronáért? Bizony csak kis malac az, melyet a lábán haza se lehet hajtani, hanem zsákba kell dugni és úgy vinyogtatni hazáig. A zsákba vitelnek az az előnye van, hogy mindenki megnézi és megkérdi: drága volt? A felelet persze az: találja ki. Egyik drágálja, a másik olcsónak találja. Mire haza kerülnek a jószággal, hírefutamodik az ismerősök közt a disznóvételnek.

Kiss-Barta János két kis malacot vett 20 koronáért. A családjában nagy volt az öröm az apróságok láttára. Azt sem tudták, mit csináljanak vele, hova tegyék; etették-itták. Szép két szőke malac volt, az egyik kan, a másik koca.

Az apró malacnak nagy gondozás kell, mert ellenkező esetben könnyen megdöglik.

Igy járt a Kiss Barta János malaca is az egyik. A másik aztán kettő árba maradt, ha ez is megdöglik, akkor se husz koron, se disznó nem lesz. A szegény embert az ág is huzza. Azonban ez megmaradt. Szépen nőtt-növekedett. Jófajta jószág volt, megevett mindent, a disznónál ez a fő. Könnyű volt a tartása nyáron. Egy kis kenyérhaj, korpa, mosogató le, gyp, krumpli-haj kisikerült neki, nem sok pénzbe fájt. Volt közben kellemelenség is általa. Az ólból ki-kiszökött, összedurkálta az udvart, felforgatott mindent. A házigazda haragudott és kijelentette, hogy nem enged disznóartást többet. Ekkor karikát huzzak az orrába és mivel a kani maradt meg, kihe-relették.

Eljött az ősz, ekkor már komolyabb s alaposabb hízásra, tengerire kellett fogni. Ez már baj volt. A tengeri drága, sokat, minden héten 50 kilót evett meg. Ennek ára 5-6 korona, miből teremtsek elő ezt az összeget, mikor összes heti bevételök alig tett ki 9-10 koronát? Iszonyatos küzdelem vette kezdetét Kiss-Barta János családjában a szükségkel, a nélkülözéssel és éhséggel szemben. Valósággal sanyargatták magokat és gyermekeiket, hogy legyen a disznónak enivalója,

Az előkelő hölgyközönség figyelmébe ajánlom

modern előnyömdámat és kézimunka-üzletemet. Szentanna-utca 1. sz.

Thalhammer Hermin.

nép jogos követeléseinek terminusai, amelyek teljesítését egy ideig még csak prolongálni lehet, de örökre kitolni és halogatni, végképp eltaktikázni és letörlni a politikai naptárról nem lehet.

És ha Héderváry komolyan hiszi, hogy ő neki semmiféle kötelező terminusai nincsenek, már ez is elég ok arra, hogy a nemzet az ilyen miniszterelnök távozásának a „terminusát“ lehetőleg siejttesse.

Iparpártolási politika.

— A debreceni felterjesztés alapján —

Hieronymi Károly miniszter ma leiratot intézett az ország kereskedelmi és iparkamaráihoz s ez a leirat a debreceni kamarára annyival fontosabb és megtisztelőbb, mert a leirat épen a debreceni kamara felterjesztésére támaszkodik s abból vett idézetből indul ki.

E leiratában a kereskedelmi miniszter válaszolja az ő iparpolitikájának tervét és alapelveit és pedig a kézműipar és kisipar állami támogatása kérdésében.

A kamarákat pedig az 1868. VI. t.-cikk értelmében az ő elnöklété alatt tartandó egyetemen kamarai gyűlésre meghívja, hogy az iparpolitika tervezetét velők megbeszélje.

A most küldött leiratban a miniszter egyes kérdésekre fölvilágításokat kér:

Valamennyi kereskedelmi és iparkamarának.

A hazai kézmű és kisiparnak részint állami pénzügyi, részint gépek adományozásával való támogatása eddig tulnyomóan akként történt, hogy az illető kézműves vagy iparos folyamodott az állami támogatásért és néha a kérelem jogosultsága iránt a kormány a rendelkezésre álló módon tájékoztatást szerzett, az ipar támogatására rendelkezésre álló

pénzösszegeknek célszerű és eredményes felhasználása ezen az uton nem mindig volt biztosítható.

Ennek a rendszernek következménye az lett, hogy a segélyezés főcélja, a hazai ipar termelésének állami támogatása úján való fokozása, a legtöbb esetben elérhető nem volt s az akció több ízben egyes, kedvezőtlen körülmények között levő iparosok támogatásában csucosodott ki.

A kisipari segélyezések jellemző rendszere következtében előállott helyzetet a debreceni kereskedelmi és iparkamara múlt évi október hó 7-én kelt felterjesztésében a következőképen jellemzi:

„Eddigi kisipari gépsegélyeink olykor meddőségének oka abban rejlik, hogy oly iparágakban és oly helyeken is történtek gépadományok, ahol a fejlődés által kialakult körülmények már a kisipartól lélfelvételeit elvették, tehát üveg-házi tenyésztés volt ott fentartásuk erőltetése. Másrészt gyakran megtörtént, hogy a kérelmezők nagy szalmatűzének és olykor illetéktelen befolyásoknak következtében egyes kisiparosok oly mérvű gépfelszerelést kaptak, amelyeknek rentabilis kihasználása messze meghaladta helyi munkaalkalmaik mérvét, messzebb-ágazó vállalkozáshoz pedig anyagilag vagy szellemileg gyöngék lévén, sok esetben bekövetkezett, hogy a drága állami gépeket az illetők igen fogyatékosan használták ki. Ezek a szomorúan hallgató gépek a lehangosabb vádoló bizonyára az eddigi adományozási rendszernek, de szintén csak az eljárás módzatai és nem a rendszer lényege ellen lehet e vád is indokolt.“

A kamara tehát a gépeknek állami segélyként, iparfejlesztési célból adományozását ezenül is fentartandónak és kívánatosnak találja, azonban a kérelmek feletti döntések-

ilyen disznója mint az övé. Szép szerencse ez a mai világba. Hogyne, hiszen szemre is megér kétszáz koronát. Igérték is neki érie annyit, de visszautasította mondván: nem eladó, megölni hízta magának. Mikor megmázsálták százötven kilót nyomott. Ekkor úgy beszéltek meg, hogy hízalják még s aztán december elején levágják.

Végre elérkezett a várva várt nagy nap az igazi ünnep. A keserves börtölések után a jólakás napja. E ötte való napon beszereztek mindent ami szükséges a disznóéshhez. Kiss Barta János egy komját elhitt segíteni; kellett a segítség, hiszen közel két mázsás volt a disznó, egymaga nem bírt volna vele.

Este korán nyugalomra tértek, hogy reggel annál korábban keljenek fel. Pihenésük nyugodt volt és jóleső volt, mert reggel későbbben ébredtek fel mint akarták. Még fel sem öltöztek már jött a segítségnek hit koma, köszönt és azt a megjegyzést tette, hogy itt nem félnének a tolvajoktól mert a kaput be sem zárják éjszakára, sarkig nyitva találta. Ez a hír megdöbentette a családot. Rosszat sejtve rohantak ki a disznóólhoz. Nem történt semmi, a lelendő hízó hangos rőfögéssel adott életjelt magáról. A koma pedig jól nevelt a sikerült útfán.

hogy hizzék. Egész héten csak kenyeret ettek. Fűtetlen házban laktak, nem telt fára. A házbért nem tudták fizetni. A két nagyobb gyerek nem járhatott iskolába, mert nem telt cipőre, mindent a disznó nyelt el. No de megvigasztalták magokat azzal, majd ha megölik a disznót, jól élnek és telik mindenre. Órákig elbeszélgettek esténként a disznóölés gyönyörűségéről. Hogy veszik majd vérét, miként perzselik meg és a kihasításnál vesznek-e orja-szalonnát, vagy nem? Milyen hurkát töltenek? Hát még a kolbász készítés! Melyik jobb, a fokhagymás vagy borsos kolbász? Az asszony azt mondta, citromos kolbászt is csináljanak, mert ő evett olyat egyszer, az valami finom. Az ember pedig azt ígérte, hogy a kolbászhus közé bort tölt, mert úgy jobban csuszik. Ezeket az innvizgató és gyomorlázító beszélgetéseket az éhségtől gyötört gyermekek szájatva, szemmeresztve halgatták, mukkanni sem mertek.

Ugy november közepén, egy vasárnap elhatározták a jószág megmázsáltatását. Vajon mennyit nyomhat? Hány kilóval haladja meg a százat. Mert több száznál, az bizonyos. Kiss Barta János gyönyörűséggel terelte ki a kapun, némi büszkeséggel hajtotta végig az utcán lassan: hadd lássák az emberek.

Gazdának sem mindenkinek van ám

nél szigorubbban figyelembe veendő volna, hogy az illető kisiparos az adott külső viszonyok között fejlődési lehetőséggel bír-e, magában a vállalatában pedig meg van-e ahhoz a kellő anyagi és értelmi erő.

A kézmű és kisiparnak államsegélyvel való fejlesztését illetőleg a jövőben azt a főcél kívánom szem előtt tartani, hogy az állami támogatás az említett ipari csoportoknál is, a hazai termelés fokozását mozdítsa elő.

Ennek a célnak minél tökéletesebb megközelítése végett felkérni szándékozom a t. kamarát, hogy első sorban tanulmányozza azt a kérdést, hogy hatáskörének területén mely iparágak azok, a melyek a nyers anyagok könnyű beszerzése, a fogyasztás szükségletei és a lakosság foglalkozása és szokásai folytán leginkább alkalmasak arra, hogy tovább fejlődjenek és termelésüket fokozzák.

Szükségesnek tartom ebből a célból, hogy ezek a fejlesztésre leginkább alkalmas iparcikkkel foglalkozó egyes iparosokat és kézműveseket, községenként és iparáganként névsor szerint is felsorolja, és tüntesse fel azt is, hogy ezek az iparosok, hány segéddel és hány inassal, minő iparcikket állítanak elő.

Ezek közül gondosan kiválaszthatók lennének azok az iparosok, akik egyéni tulajdonságaik, szakképzettségük, anyagi viszonyaik és a munkásképzés érdekei szempontjából leginkább alkalmasak a kijelölt iparágak tovább fejlesztésére. Megállapítható egyúttal a szükséges támogatás módja és mértéke.

A javaslatok megszerkesztésénél mérlegelendő lenne az, vajjon olyanok-e a helyi, egyéni és anyagi körülmények, hogy segélyezés esetén az illető iparos vállalatát a közép illetőleg a gyáriparba emelheti. Másodszorban jöjjenek számításba azok az iparosok, akik a vidék alkalmas nyersanyagainak nagyobb mértékű feldolgozásával jelentősebb távolságra is piacépes árut produkálnak, vagy pedig nálunk még elő nem állított de közgazdasági szempontból számottevő fogyasztási cikkek készítésében eredményeket mutathatnak fel. Végül harmadszorban vétesenek figyelembe a kisipar még versenybíró ágai.

A felvetett kérdések megvitatására illetőleg a kézmű és kisipar jövőben való fejlesztésére irányuló akció szabatos körvonalozására folyó évi február hó 27-én délután 5 órakor e vezetésem alatt álló miniszterium ülésében, kamarai gyűlést hívok össze.

Felkérem a t. kamarát, hogy erre az ülésre elnökét, ennek akadályoztatása esetén pedig az iparos alelnökét, továbbá a kamara titkárát kiküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1911. évi február hó 3.

Hieronymi s. k.

Emellett a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a 600,000 koronán felül levő államsegély összeg, melyet korábbi időkben, még a koalíciós kormány szavaztatott meg, amelynek kifizetését épen a mai kormány tartotta függőben, — folyósíttassék.

Elrendelte továbbá, hogy a legszükségesebb ipari továbbképző gyakorlati tanfolyamokra 35,000 korona rendelkezésre bocsátassék.

Vigyázz!

Üzlet átadás. Tisztelettel értesitem Debreczen város és vidéke közönségét, hogy alatti fióküzletemet fiam íj. Molnár Lukácsnak, ki sok éveken át munkatársam volt nekem rövid idő mulva végleg átadom, ennél fogva ezen fiók üzletemben levő összes áruim mérsékelt árban ajánlom tisztelt vevőimnek.

Kékre festett kirakat.

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth- és Batthányi-u. sarok, a színházzal szembe

Vigyázz!

A bankvita.

A képviselőház ülése.

A kormánypart hiába óhajtja a bankvita végét. Ma már az ötödik hetébe lépett ez általános vita, amely a záróbeszédekkel még legalább két hétig el fog tartani. Azután kezdődik a részletes tárgyalás, amelynek vége, különös tekintettel az ötödik szakaszra, be nem látható.

Návay Lajos alelnök negyed tizenegy óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Felolvassák az interpellációs könyvet. Az interpellációkra két órákor térnek át.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter több vicinális javaslatot terjeszt be.

Következik

a bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Kun Béla: A kormánypart azt óhajtja, hogy a bankvita már csak négy-öt hétig folyton. (Derűtség.) A kormánypart óhajtására azonban az ellenzék nincs tekintettel, hanem minden eszközt megragad, hogy a nemzetet felvilágosítsa. Konstatálja, hogy a kormány programtukott, mert a készfizetéseket, amelyek felvételét programjában ígerte, elejtette. (Ugy van!) E helyeit azonban hozta a flotta-programot, az óriási csatahajók építésére és viszi erre a célra a megszámlálhatatlan milliókat. (Helyeslés.)

Elnök felszólítja, hogy maradjon a tárgynál. (Zaj.)

Kun Béla: A munkapárti képviselők programbeszédekben a közös bank mellett nem is mertek beszélni, annál inkább ígérték a készfizetéseket.

Felkiáltások talál: Becsapták a nemzetet! (Zaj.)

Eltér Zsigmond: Ígérték az általános választói jogot is! Hol van?! (Zajos helyeslés.)

Kun Béla: A mostani többség törvényellenesen jött létre, mert amikor nem érvényesültek törvénytelen befolyások, a nemzet az önálló bank mellett foglalt állást. (Élénk tetszés.) A mai választási rendszer mellett a nemzet igazi akaratát nem lehet megmutatni. Követeli tehát az általános, egyenlő és titkos választói jogot. (Ugy van!) Erre a célra még egy rövid bankprovizóriumra is hajlandó, hogy az új választói jog alapján döntse el a nemzet, akarja-e az önálló berendezkedést. (Ugy van!)

Gróf Batthyány Pál: De aztán a király is ismerje el!

Kun Béla: Polémizál Rónay tegnapi beszédével. Tiltakozik az ellen, hogy a függetlenségi pártnak nincs kiforrott véleménye. Talán a munkapártnak van? (Helyeslés.) Rónay a kivándorlást csak kalandnak minősíti, hogy ezzel a függetlenségi párt küzdelmét lekicsinyelje. Foglalkozik a többi kormánypárti felszólalásokkal és kimutatja, hogy mennyire eltérők egymástól. Csodálkozik, hogy ennyi szemben álló vélemény lehet egy pártban. (Ugy van!)

Egy visszautasított gyanúsítás.

Ilosvay Lajos: Cseréljünk helyet!

Gróf Batthyány Pál: El kellene menniök!

Báró Duka Géza: Ugy mint önöknek!

Justh Gyula: Aki azt mondja, hogy nekünk el kellett mennünk, az tudja mondva állani! (Ugy van!) Ha feladtuk volna elveinket, még most is hatalmon lennénk! (Zajos helyeslés.)

Kun Béla: Utal Justh Gyula memorandumára, amely a legvilágosabban mutatja, hogy a függetlenségi párt elveihez ragaszkodva, inkább lemondott a hatalomról. (Ugy van!) A minisztereink terminus nélküli minisztereinknek mondotta magát, ami annyit jelent, hogy ő minden skrupulus nélkül kormányoz rendelkezéssel. (Ugy van!)

Gróf Batthyány Pál: Inkább mondhatna volna magát darabontnak. (Tetszés.)

Kun Béla: Neveltség Rónay Jenőnek az az állítása, hogy a függetlenségi párt áll Bécs szolgálatában. Há: nem a többség akar itt egy Bécsnek tetsző javaslatot elfogadni? (Helyeslés.) Az önálló bank sokkal jobban tudja a hiányosságokat kielégíteni, mint a magyarellenes politikát folytató közös bank. Bővebben foglalkozik a mezőgazdasági hitel követelményeivel.

Orosz forradalmár a nagyváradai rendőrségen.

A világhíró szobrász hat koronát lopott.

A nagyváradai rendőrség elé az egyik detektív különös érdekességű embert állított elő. A neve Fereli József. Sápadt arcú, szuros, mély tekintetű, erősen fekete hajú, hatalmas testalkatú ember. Szobrászattal foglalkozik.

Nagy Lujza nevű napszámosnő tett ellene panaszt hat korona készpénz ellopása miatt. Néhány nappal ezelőtt jelent meg nála az idegen ember. Szállást kért tőle s miután előre kifizette a három korona heti bért, nyugodt lélekkel engedte át neki az egyik ágyat. Fereli József azt mondta neki, hogy szobrász a foglalkozása s azért jött Nagyváradra, hogy munkát keressen.

Három napig nem is történt semmi különös dolog. De a negyedik napon, mikor hezart a piacról, feltörve találta a ládáját s hiányzott belőle a hat korona tartalmazó pénztárcája. A gyanúja rögtön a szobrászra irányult, mert míg ő a piacon járt, csak a szobrász tartózkodott a lakásban. Ezt be is jelentette a rendőrségen.

Fereli Józsefet előállították. S a nagy, hatalmas szobrász megtörtén, némettel és franciával kevert különös magyarsággal őszintén mondotta el:

— Romániából vetődtem ide. A pénzem már az első napon elfogyott. Két napig ételenszomjan kóboroltam az utcákban, míg végre a harmadik napon rászántam magamat arra, hogy feltöröm a lakásadónóm ládáját. Csak hat koronát találtam benne, de az is elég volt, hogy megmentsen az éhhalástól.

De mondott a sötét tekintetű ifju egyebet is. Származására vonatkozólag eleinte kitérő választ adott. De aztán lassan, mint akinek már ugys minden mindegy, elmesélte fiatal életének szomorú érdekes történetét.

28 évvel ezelőtt született Fereli József Moszkva egyik előkelő palotájában. Az atyja dús gazdag vegyész-mérnök volt. Ő maga mindig a művészet iránt érzett erős hajlamot. Amikor középiskolai tanulmányait elvégezte, Párisba ment s a szobrászművészettel foglalkozott.

Párisban aztán egy napon a moszkvai diák bekerült az idegenbe szakadt forradalmi lelkes orosz ifjak egyik titkos egyesületébe. Az ifju művészt nem volt nehéz meghódítani a forradalom eszméjének. Az anarchista tanok eltörülhetetlenül bevésődtek az ő lelkébe is s alig mult el egy-két év, a huszonkétéves szobrász már otthon járt Moszkva utcáin, a forradalmi ifjakkal együtt szötte ő is a merész terveket s a forradalom szelének első érintésére a dús gazdag ifju együtt harcolt a barrikádokon a nyomorgó, vérig kiuzsorázott orosz proletáriátussal.

Azután menekülni kellett. Atyjának nagy vagyona és óriási befolyása sem tudta megmenteni a hatóság vaskarjai ellen s az ifju

szobrász sokszor fázva, éhezve kóborolt végig Oroszország kiellen országutjain, míg városból városba ért. Számátalan utcai csatában vett részt s a diadalmas bukást még most is jelzi a homlokán egy hosszú, mély sebfordadás.

Négy évvel ezelőtt végképpen el kellett hagynia Oroszország határait. A forradalom ügye akkor már teljesen válságosra fordult s ha nem menekül el gyorsan, okvetlenül Szibéria ölbányáiba került. Négy év alatt bejárta Németországot, Franciaországot, Szerbiát, Romániát, Horvátországot, Ausztriát s megfordult többször Magyarországon, járt két napig Debrecenben is. Amerre járt, mindenütt elszajátította az idegen nyelvet, de hosszabb ideig nem mert maradni seholsem. Valami babonás félelem üldözte országból-országba, városról-városra, míg aztán elérkezett Nagyváradra. A nyomor a rendőrség karjai közé kergette s most alighanem meg fog szenvedni régi bűneiért is.

Átszállították a nagyváradai kir. ügyészség fogházába s az esetről értesítik a budapesti orosz főkonzulátust.

Művész-délutánok a színházban.

Elevenség a jótékony nőegyletben.

Az új tisztikar pezsgő, vidám estékkel és délutánokkal kedveskedik a közönségnek, mely mulatságok, ötletek nyomán mindig ott kullog a főcél: enyhíteni a szegények keserveit.

A közeljövőben lényeges programot ígérhet a rendezőség: február 26-án és március 12-én az elmúlt években oly kedvelt vasárnap délutánok felújítása, továbbá március 16 és 17-én nagy előképezet a színházban, melyben társadalmi összes szépségei vetélkednek az izlés, kellem, és báj első díjaival. Szívet gyönyörködtető látványt fog nyújtani a pazar csillogású elevenkép csoportozat, melyről majd későbbben számolunk be részletesen.

Most csak annyit sughatunk meg, hogy Tompa gyönyörű virágregéjéből a „Liliom menyegzőjét” kelti varázsbottjával életre a nőegylet zseniális ötletes elnöknője. — Egyelőre csak ennyit. — A február 26-iki első délután műsor pontjai a következők:

Debrecen egyik legelső bandájának vezető hangjai után a nőegylet új titkára fogja bemutatni görögországi tanulmányainak, tapasztalatainak egy részét, az ő közvetlen előadási modorában vitett képekkel. A görög szépségek mellett mintegy összehasonlításképpen a debreceni szépséget is fogunk a vásznon látni. Mi nem félünk a konkurenciától.

Második számnak a most is ismét anynyira méltányolt, halhatatlan emlékü Csokonai szellemét fogja megszólaltatni Csath Kálmán, aki zongora kísérettel elénekeli a „Csikóbőrös kulacsoskámát” és másokat. Bájos szép fiatal asszony fog ezután egy melodramáját szavalni zongorakísérettel.

Negyedik pontnak Burger Erzsike fog friss egyéniségének úde varázsával dalokat előadni. Hatásos befejezése lesz az érdekes műsornak a Szigyi Imre hegedűszáma.

Ritka magyar ritmus érzékkel megáldott művésznőnk ő nekünk, kinél szívet rikatóbban, andalítóbban nem játsza senki a régi, bus magyar nótákat. Lavotta és Bihari dalai-ból állította össze műsorát. A műsor nem hosszú, de kiválóan érdekes és élvezetes. Március 12-én mese délutánt tervez az elnökség a gyermekek számára, előadással, gyermek produktiókkal, gyermekjátékszer sorsjátékkal és gyermekbállal az előadás után. Fel tehát mulassunk.

A cél szép és az eszköz sem megve-

tendő. Az árak a régiék. Páholy jegy 6 kor. Számozott első sor 2 korona, a többi 1 korona. — Jegyek kaphatók a Molnár Ferenc Piac-utcai üzletében.

Megakadályozott családirtás.

Az elhanyagolt feleség bosszúja.

Ujpesten megint családirtás volt készülöben, de a szerencsés véletlen megakadályozta, hogy ismét egy pár ártatlan gyermek legyen néma áldozatává a családi perpatvarnak. Egy szerencsétlen, féltékeny asszony, egy államvasuti raktárnok felesége akarta elpusztítani a férjét, a családját és azután önmagát. Borzalmas tette nem sikerült, mert a férj az első szurásra, — amelyet az elszámtasszony feléje intézett — felébredt és megakadályozta a családi dráma folytatását.

Csermák Pálné, született Viczena Gizella 29 éves asszony, Csermák Pál államvasuti raktárnok felesége akarta elkövetni a családirtást. Ujpesten lakott a család, a Rózsa-utca 23. szám alatt lévő házban. Csermák tizenkét évvel ezelőt vette feleségül Viczena Gizellát. A házasságból négy gyermekük származott és boldogan éltek, mert a férjnek tisztességes fizetése volt s el tudta tartani családját.

Egészen 1909. december haváig tartott ez a boldogság. Ekkor azonban egy albérlő költözött a kis lakásba; egy Darázs Ilona nevű szép, fiatal leány, aki hamarosan feladta a kis család boldogságát. Csermák ugyanis szemét vetett az élettől duzzadó fiatal leányra s viszonyt kezdett vele. A házbeli egy darabig suttoztak, majd elmondták a dolgot Csermáknénak is, aki azonban hitetlenül rázta a fejét.

— Nem lehet az, hogy az uram engem megcsaljon; még ma is engem szeret ez az ember!

Egy napon azután megbizonyosodott Csermákné maga is arról, amit a szomszédok suttoztak. Ugyanis rajtakapta az urát, amint Darázs Ilonával csókolódzott. Heves családi jelenet következett erre, aminek az lett a vége, hogy Csermákné kidobta a leányt a lakásból. Amint ezt a férj megtudta, kegyetlenül elverte a feleségét.

Ezzel a családi jelenettel egyelőre helyreállt a béke egy időre. Ámde a jó szomszédok csakhamar megint figyelmeztették az asszonyt, hogy a férje tovább is Darázs Ilona után jár s folytatja vele a megkezdett viszonyt. Amikor Csermákné erről megbizonyosodott, összepakkolta négy apró gyermekét és ott hagyta férjét.

Csermák egy ideig csak bírta az egyedüllétet, de nem sokáig. Elment tehát a feleségéhez és sirva könyörgött neki, hogy térjen vissza hozzá, mert nem tud nélküle élni. Az asszony meg is tette ezt, de kikötötte, hogy férje örökre szakítson Darázs Ilonával.

Igy egy darabig megint békességben élt a kis család, ámde Csermákné hamarosan újra rájött, hogy a férje nemcsak, hogy nem szakított Darázs Ilonával, hanem most még többet jár utána, mint azelőtt. Erre érlelődött meg benne az az elhatározás, hogy elpusztítja a férjét és a családját.

Borzalmas tettet tegnapelőtt akarta végrehajtani. Egy nagy konyhakési kiélesített s

azt a párnája alá rejtette. Mikor azután látta, hogy férje alszik, óvatosan felkelt az ágyból s a férje ágyához ment. Az volt a szándéke, hogy a kést a férje szemébe dőfi, be egészen az agyvelőig. Ámde izgatott volt s a szem helyett a férje homlokába szurta a kést.

Az éles fájdalomra a férj felébredt, kicsavarta a felesége kezéből a kést s fellármázta a szomszédokat. Majd maga szalált rendőrré s kérte hogy tartóztassák le a feleségét, mert meg akarta gyilkolni őt és gyermekeit is.

A szerencsétlen asszonyt Ujpestről bevitték a főkapitányságra. Itt bevallotta, hogy családirtást tervezett a férje hűtlensége miatt s ebben csak a férje akadályozta meg. Amikor megkérdezték tőle, hogy miért akarta a kést éppen a szemébe dőfni az urának, így felelt:

— Azt akartam, hogy szenvedjen a gazember; én is sokat szenvedtem ő miatta.

Csermáknét a rendőrség letartóztatta és átadja az ügyészségnek.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön Tatárjárás operett Sugár Jolán vendégjátékával C) bérlet. Pénteken Fedora Jászai Olga újonnan szerződött tag fellépte A) bérlet. Szombaton Romeo és Julia drama B) bérlet. Vasárnap este Kormánybiztos újdonság kis bérlet.

* **Rómeó és Julia.** Szombaton este új betanulással és új szereposztásban kerül színre Shakespeare klasszikus tragédiája: Rómeó és Julia a két cimszerepben T. Csige Böske és Thury Elemérrel. A többi főszerepeket Rónai H., Uti G., Deasy, Bárdos, Pataki, Kemény, Borbély, Ligeti, Kelemen és Nádor játsszák. — **Kormánybiztos.** A színtársulat legközelebbi bemutatója Dr. Guthi Soma kacagató énekes bohózata a Kormánybiztos lesz. Az első mulatságos ötlettel már akkor szolgál a Kormánybiztos, mikor az ember a színlapját elolvassa. A szereplőknek majdnem mindnek Czako a neve. Mert közigazgatást — vármezyét — vidéket „Bakkvármegyét” figurázta ki Guthi Soma, hol egy-két család lepi el az összes állásokat. E mulatságos újdonságban, élén Horváth Kálmánnal a színtársulat egész személyzete játszik.

A bebiztosított férj

vagy

a szalmaözvegy okos legyen.

„. . . . .”

Az úgynök: Nagyságos asszony holnap furdőre utazik.

Az asszony: Ugy van.

Az úgynök: Nagyságos asszony kedves férje pedig elsőrendű betyár.

Az asszony: Hogy érti ezt?

Az úgynök: Én úgy értem, ahogy akarom, de ő is érti, sőt nagyon is érti. — A nagyságos ur elsőrendű betyár, ami azt jelenti a mi üzleti nyelvünkön, hogy muszálylump. Alig teszi ki nagyságos asszony a lábát, ő már lumpolni fog. Mulatókba fog járni, disznókodni fog, nem azért, mert ez jól esik neki, hanem mert azt hiszi, hogy visszatért az aranyifjusága és akkor lumpolni muszáj, disznókodni muszáj, az utcán ordítani muszáj, különben halvérű papucshős az ember. Ezek kérem az első rendű betyárok, akik akaratuk ellenére duhajkodnak és reggel még szédülő fejjel is azt hajogtatják,

hogy jól mulattak, ennek így kell lenni, hej, huj — visszatértek az aranyművesi napok . . .

Az asszony: Az aranyművesi napok — mi ez?

Az úgynök: Ez kérem valami hülyeség, a mi prospektusainkban szerepel. Lehet, hogy sajtóhiba, de én évek óta így mondom és tessék elhinni, mégis én biztosítom be a leg-több férjet.

Az asszony: Maguk férjeket biztosítanak?

Az úgynök: Nyaraló asszonyok szalmaözvegy férjeinek az erényét biztosítjuk. Nálunk család — kizárt ügy. A fél úgy kapja vissza hitestársát, ahogy ott hagyta. Itt nincs szédelés uraságokól levetett ruhákkal . . . de mit is beszélek, ez egy más szakma.

Az asszony (figyelve): Nos és hogy történik a biztosítás?

Az úgynök: Nagysád nevetni fog. Mert hosszú pályámon minden nagysád nevetett. Nagysád keservesen kacagni is fog. Nagysád majd ki akar engem rugni, végül Nagysád így szól: nem is olyan rossz és akkor jól van, mert akkor az úgy perfekt és én zsebrevághatom a proviziót. Tehát a biztosítás úgy történik, hogy a kedves férj kap a mi intézetünkől egy csudaszép nőt az egész nyárra.

Az asszony: (nevet).

Az úgynök: Brávó. Nagysád nevet . . . A csudaszép nő úgy lesz beállítva, hogy a kedves férj azonnal — belebollik és ettől a perctől kezdve csak a csudaszép nőért bomlik.

Az asszony: Hah . . . és ez egy biztosítás? . . . (Keserűen nevet.) Azonnal tatarodjék.

Az úgynök (magában): Itt a keserves röhögés . . . kirug . . . „Jól megy Strausz, jól megy . . . (fenn): Ez a csudaszép hölgy egész nyáron fogja bolondítani a kedves férjet. Eljár vele vacsorázni, de visszatartja okatlan költségektől, megjelenik vele lóversenyen, nyári színházban és lehetetlenné teszi, hogy a kedves férj disznó barátok társaságában végleg leromoljék. — És végül hitegetni fogja mennyei jókkal, ami által elérlik, hogy a kedves férj nem keres másfelé. Hölgyeink roppant ügyesek, de erényesek és a vállalat garantálja, hogy elcsábítás nem lesz.

Az asszony: Nem is olyan rossz.

Az úgynök: Strausz ird be: harminc koronát

Az asszony: Mi az?

Az úgynök: Rápatancsoltam magamra, hogy irjam be a megkeresett proviziómat, mert nagysád richtig mondta: „nem is olyan rossz, hogy az üzlet perfekt . . . Gyérünk.

(Papirosokat vesz elő, blankettákat irat alá és tíz perc múlva távozik. Lent az utcán megrohanja a férj.)

A férj (izgatottan): Nos sikerült?

A barátja (büszkén): Nem volnék bohózat író, ha ilyesmit nem tudnék nyélbe ütni. Most mehatsz a barátomoddal, akihez télen csak drukkolva mertél besurranni, most mehatsz nyílt pófával és itt van a harminc korona, ezt küldi a feleséged az első züllésre.

R a y.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

UJDONSÁGOK

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér főispán és Kovács József polgármester tegnap délután több napi tartózkodásra a fővárosba utaztak, ahol a város ügyeit sürgetig meg a miniszteriumokban.

— **A számtiszt állás.** A városnál megüresedett egy számtiszt állás. A pályázatot Domahidy főispán tegnap írta ki s a beérkezett kérvények felett a közgyűlés fog dönteni.

— **A köztemető ügye.** Debrecen város egyik legutóbbi közgyűlésén foglalkozott a köztemető ügyével. A miniszter tegnap leküldte a városhoz a határozatot s újabb tárgyalásokat kér a dologban.

— **A kamara közgyűlése.** Ma délután fél 4 órakor tartja a kereskedelmi és iparkamaránk ez évi első rendes közgyűlését, mely érdekes és jelentős tárgyak sorozatát tartalmazza tárgysorozatán. Különös érdekességet biztosít a közgyűlésnek, hogy épen e napra érkezett le a kereskedelmi miniszternek az iparpártolást követendő politikája tárgyában kibocsátott rendelete, a mely kérdésben épen a debreceni kamara exponálta magát s ki is vitta a sikert. A közgyűlésen két új rendes tagot iktatnak be a kamarai tagok sorába: Szánó Győzőt Debrecenből és Goldberger Józsefet M. Szigetről.

— **Újabb gyász a Zádor családban.** Rövid idő alatt immár másodízben érte súlyos csapás Debrecen város társaséletének egyik köztestületben és becslésben álló tagját, Zádor Lajos kir. tanácsost és családját. Zádor Irén halt meg tegnap délután 6 órakor. A mély gyász váratlanul érte a családot, mert az elhunyt bár betegeskedett évek óta, az utóbbi időben jobban érezte magát s remény volt arra, hogy feigyógyul. Az elhunyt fiatal, szép leány a debreceni uri társaságoknak körülrajongott, népszerű tagja volt, a kit kedves modora, szeretetre méltó egyénisége miatt nagyon szerettek. Pár év előtt gyilkos kór támadta meg szervezetét. Betegsége ellen orvoslást keresett a svájci Davosban. Itt hosszabb időt töltött s úgy tetszett, hogy a kezelés segít rajta. A múlt év őszén hazajött Zádor Irén Debrecenbe és kitűnően érezte magát. azonban a rossz idők beállta újra megtámadta szervezetét. A beteg rövid rosszullet után tegnap délután kiszendvedt. A haláhir futó tűzként terjedt el a városban s mindenütt mély részvétet és általános sajnálkozást keltett. A gyászeset alkalmából a mélyen sujtott családot számosan keresik fel, hogy részvétük kifejezésével enyhítsék a bánatot. Zádor Irén temetése ma lesz. A tegnapi nap folyamán az elhunyt urileány koporsójára rengeteg virágot és koszorút helyeztek megemlékezésük jeléül.

— **A pincérszakiskola segélye.** A miniszter tegnap érkezett leiratában jóváhagyta a közgyűlés ama határozatát, amelylyel a pincérszakiskola részére az eddig esetről-esetre kiadott évi segélyt, állandó évi segélyként szavazta meg.

— **Szabadiskola.** Ma, csütörtökön dr. Boldisár Kálmán, Debrecen szab. kir. város rendőrkapitánya tart előadást a Szabadiskolában „Debrecen lakossága” címen. Ez a Debrecen városáról szóló ciklus második előadása lesz; vázlata pedig a következő: Debrecen megszállása. Ősidőbeli lakosság. Debreceni falu. Debreceni Dósák kora. Régi kiváltságosok. Hunyadiak kora. Régi polgári nemesség. Török világ pusztítása. Régi betelepülések. Lakosság átalakulása. Polgárosítások. Debreceni mester-céhok. Idegenek bevándorlása. Legújabb beköltözések. Polgárság összeolvadása. Az előadás este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1—c. szám II. em.) s teljesen ingyenes.

— **A mi bálunk.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt e hó 18-án, szombaton, az „Arany-Bika” szálló dísztermében Rácz Károly és fiai zenekarának közreműködésével zártkörű táncvigalmat rendez. A multság kezdete este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona. — Felü fizetéseket hirtelre nyugtáztunk. Jóízű ételekről és italokról gondoskodunk. Jegyek előre válthatók a „Függetlenségi kör” helyiségében és a táncvigalom napján este a pénztárnál. A rendezőség ma tette postára a meghívókat. Ha valaki, aki ameghívóra igényt tart, véletlenül nem kapta volna azt meg, a rendezőség fölkéri, hogy vagy a párttitkárhoz József-királyi herceg utca 8. szám alá, vagy pedig a pártkörhöz forduljon.

— **A pápa új rendeletei.** Münchenből táviratozzák: A „Münchner Neuesten Nachrichten” közli, hogy a pápa új rendeleteket fog kibocsátani. Az egyik rendelet a klerikális lapok szerkesztőségei mellé egyházi tanácsadókul papokat fog delegálni, amit már régen tervez a Szent-szék. Egy további rendelet szigorúan el fogja tiltani a lelkészkezdő papságot a gazdasági vállalatokban való részvételtől. Lesz aztán egy rendelet, amely súlyos büntetések terhe mellett meghagyja a papoknak, hogy csak taláiban járjanak és ne mutatkozzanak polgári öltözetben. Színházakban, vendéglőkben és kávéházakban csak püspöki külön engedéllyel fordulhatnak meg papok. — Temesvárról jelentik: Csernoch János csanádi püspök e pápai rendeletre való hivatkozással körrendeletet intézett az egyházmegye papságához, amelyben megtiltja a papoknak, hogy bárhol is megjelenjenek reverenda nélkül. Egyidejűleg tiltja nekik a színházban és más nyilvános helyeken való megjelenést is.

— **A nagy tél.** Az erős tél egyszerre ránt tört és az országban szinte csontig fagyott a lágy idő és a táviró már sorra hozza az igazi szibériai híreket. — Aisóklubban ma reggelre a hőmérő 26 fok Celsiusot mutatott. A nagy hideg és hó miatt az árvavölgyi vasut vonatai nagy késéssel szenvedtek. — Hajduböszörményben és környékén rendkívül hideg idő uralkodik. A tanyai lakosok a várostól mintegy három mérföldnyire egy már majdnem teljesen megfagyott cigánykaravánt találtak. A karaván tagjait a közeli tanyára vitték, hol sikerült őket életre kelteni. Temesváron és az egész délvidéken heves északi szél mellett erős hideg uralkodik. A barometert ma délben 20 fok Celsiusra süllyedt. — Nagyváradon és környékén, valamint egész Biharban rendkívül nagy hideg uralkodik, erős hófúvások vannak, ami nagyban akadályozza a forgalmat. Nagyváradon ma délben 22 fok Celsius hideg volt. És hogy a főváros is meghozza a maga kegyetlen téli drámáját, egy szegény napszámos megfagyott Budapesten. Fritsch Gergely ötvennyolc esztendő napszámos hajlék és munka nélkül kóborolt a főváros utcáin. Tegnap, a fagyos éjszakában, lábai nem bírták tovább a járást. Éhségtől és fáradtságtól e gyötörve, pihenésre vágyott és ez volt a veszte. A felső Jászberényi uton most épül egy városi ház. A szegény napszámos beosont ide, fölmászott egy állványra és lefeküdt. Mire megvirradt és jöttek a közművesek, hogy munkához lássanak, a dologtalan napszámost ott találták az állványok között élettelenül, csontig fagyott tagokkal. A gyilkos hideg álmában végzett a szerencsétlen emberrel.

— **Munkások jutalmazása.** A földművelésügyi miniszter szokásos rendelete alapján a főispán fölhívta a polgármestert, hogy két mezőgazdasági munkást: a 100—100 koronás jutalomra jelentsse be.

— **Gázmotorkezelők vizsgáló-bizottsága Debrecenben.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a debreceni gázmotorkezelők vizsgáló bizottságának elnökévé Sztankay F. Béla szakiskolai igazgatót, tagjaivá Polgár Zsigmond kir. iparfelügyelőt, Krámer máv. mérnököt és Fennesz József okl. gépészmérnök szakiskolai műhelyfőnököt nevezte ki.

— **Áruminta vásárok Budapesten.** Öt év óta minden évben a fővárosi közigazgatási egyesületekből alakult bizottság, Lánzy Leó elnöklésével, Tavasz Vásárt rendez, amelynek az a célja, hogy a gyárosok és iparosok kiállítsák mintakollektiókat, a kereskedők pedig az ország minden részéből, sőt a külföldről is egybesereglenek és e mintagyűjtemények alapján tájékozódhatnak az ujdonságokról, az áráról, megismerik a beszerzési forrásokat és nagyban megrendeléseket tesznek. — Ez az intézmény a lipcsei világhírű vásár mintájára létesült öt évvel ezelőtt és hatalmas fejlődésnek indult, olyannyira, hogy a tavalyi vásáron mintegy kétfélmillió korona forgalmat csináltak a gyárosok és iparosok, rövid hat nap alatt. — A vidéki kereskedők igen nagy számmal jelentek meg a tavalyi vásáron, ugyannyira, hogy a főváros néhány napon át valóságos kereskedők találkozó helye lett. — Régi üzletbarátok adnak így egymásnak találkozót most már a vásáron, amelynek napjaiban az igazgatóság gondoskodása révén, a kereskedők számára összejövetelek és ugynevezett kereskedői lakoma is tartatik, amelyen nemcsak a kereskedelemügyi kormány, de a kereskedelem minden vezéralakja részt szokott venni. — Eltekintve az erkölcsi hasznoktól, amelyekkel ilyen módon a vásár látogatása jár, kereskedőinknek ma már egyenesen anyagi érdeke, hogy a vásár napjaiban Budapesten legyenek, — annál is inkább, mert hiszen az Országos magyar kereskedelmi egyesülés, a magyar kereskedelemnek a legnagyobb szervezete is, a vásár 2-ik napján, vagyis április hó 2-án tartja évi rendes közgyűlését. — Az idei vásár április hó 1-től 6-ig lesz a városligeti Iparcsarnokban megtartva. — Eddig mintegy ötszáz gyáros és iparos jelentette be részvételét a következő szakmákból: díszmű, norinbergi, játék, utazási, papír, sokszorosító, üveg, agyag, apró vas- és fémáru, vegyiáru, illatszeráru, élelmiszerek (konservfélék) stb. A vásárra feljövő kereskedők helyesen teszik, ha egyszerű levelezőlapon bejelentik részvételi szándékukat az igazgatóságnak, amely Budapest, IV., Irányi-u. 21. sz. a. van. — Azoknak az iparosoknak és gyárosoknak pedig, akik a vásáros mintakollektiókat kiakarják állítani, haladéktalanul küld kimerítő tájékoztatót.

— **Kétszer halálra ítélt amerikai magyar.** Newyorkból jelentik: Az ebernsburgi bíróság két elsőfoku gyilkosságban találta bűnösnek Cséplő József magyar kivándorlót s ezért kétszer is halálra ítélték. Cséplő Józsefnek az a bűne, hogy pennsylvaniai Portage közelében élő Shoemaker-féle bányatelepen egy multság alkalmával agyonszurta Derián Bertalant. Azt állítja, hogy önvédelemből követte el tettét. Ez azonban nem felel meg az igazságnak, mert szemtanuk állítása szerint Derián nem is beszélt Cséplővel, aki alkalmasint másnak szánta a halálos szurást. Ez után a lakására menekült. Barátja, Gara József utána ment, de őt is leszurással fenyegette, úgy, hogy kénytelen volt távozni. Kézzel azután egy Király József nevű barátja segítségével megszökött, de nem sokáig bujdoshatott, mert csakhamar elfogták. A kézrekerült gonosztevőt először Cambria Cityben ítélték halálra, de a tárgyalás alkalmával valami félreértés is történt s így védője új tárgyalást eszközölt ki, amely Ebersburgban meg is történt, de szintén halálos ítélettel végződött. Most O'Connor ebersburgi bíró ismét új tárgyalást rendelt el a két izben is elítelt gyilkos ügyében, mert kitűnt, hogy az államügyész suycs tévedést követett el vádjának megszüvegezése közben.

— **Agyonlőtte az anyját.** Makoról jelenti tudósítónk, hogy a csanádmezei Nagylakon tegnap Miklovic Milo-, huszonegy éves züllött életű, többszörösen büntetett legény, agyonlőtte az anyját, mert nem kapott tőle pénzt. Az elvetemült legény állandóan sarcolta szülőit és nem egyszer megfenyegette őket, hogy ha vagyunkjuknak reá eső részét ki nem adják, agyonlővi őket. Nagylakon most van a katonai sorshuzás és erre az alkalomra hazajött Miklovic Milos. Az apja éppen a község házában volt és a fiu egyedül találta otthon az anyját, akitől mindjárt pénzt követelt. Amikor az anyja a követelés teljesítését megtagadta, a fiu levette a szegről apja revolverét és rásütötte az anyjára, aki szörnyet halt. Ott volt a szobában a gyilkosnak még kisdédóvóba járó öccse is, aki jajgatva rohant az apja elé és elmondta neki, mi történt. A gyilkos, míg öccse künn járt, megszökött. Mindenfélé keresik.

— **Romániai információk.** Bukarester Civil-Gerichts-Zeitung címen oly lap alakult, amelyben a cégjegyzések, csődesetek, önkéntes árverések és közszállítások adatai közöltnének. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési ára 47 korona 20 fillér.

— **Jabeank,** színházi sálak, gyönyörű szép arcfátylak Vidánál Városház alatt.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkeze**te Debrecen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönöket nyújt. A betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételeknél, valamint építkezései kölcsönök sürgősen intéztnének el.

— **Könyvkötések,** disz munkák, passepartuok legizlesebben Antalffy Ferencnél készíttetnek Piac-utca 31.

— **Modern ridikülök,** szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esőernyők Vidánál Városház alatt.

— **A kékre festett** kirakat mai hirdetését a n. közönség figyelmébe ajánljuk.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszti műterem.

— **Talhammer Hermin** mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Remek** szép szörmeboák, muffok, kötött aisoruhák rémolcsón kaphatók Vidánál Városház.

A Tornaegylet vasárnapi hangversenye.

A részletes műsor.

A Debreceni Tornaegylet február hó 12-én a Bika szálloda dísztermében hangversenyt rendez. A kitűnőnek ígérkező hangverseny iránt nagy az érdeklődés. A hangverseny kezdete délután 5 órakor. A műsor a következő:

1. Nyitány. Előadja Magyar Imre és fia zenekara.
2. Versek. Irtá és felolvassa Jánosi Zoltán.
3. A gyilkos, Császár Imrétől. Előadja Bach Erzsike.

4. Dialog. Előadják Vass Jolán és Czobor László.

5. Cabaret nóták. Előadja Nádor Zsiga.

6. A trombitás, cuplé. A Cigányszerelemből: Ilona belépője, Messze a nagyerdő. Éneklő Unger Annuska.

7. Dalok. Éneklő Hajnal Arthur.

8. Költemény. Irtá Peterdy Sándor. Előadja T. Csige Böske.

9. Apród dala, a „Hugonották” c. operából. Madár az erdőben, Tauber V.-tól, dr. Eisler Mórné zongorakisérete mellett éneklő Mandei Irén.

10. Gara-ária, a Hunyadi László c. operából. Magyar dalok. Éneklő Torma Zsiga.

11. Visszavárlak. Irtá Endrődy Sándor. Szavalja Kardos Géza.

12. Csók, (valse-boncert), Ardiódytól. Éneklő Mártonfalvy Györgyné.

13. Zongora-szám. Előadja dr. Eisler Mórné.

14. Humoros dolgok. Előadja Ligeti Lajos.

Az érdekesnek ígérkező hangversenyre jegyek előe válthatók Békés Lajos, Győrfi Testvérek főtéri üzleteiben és Schwarcz nővérek dohánytőzsdejében. Helyárak: Páholy 5 korona, I. rendű ülőhely 1.50 kor., II. r. ülőhely 1 kor., állóhely 60 fillér.

TÁVIRATOK.

Ünnepelt tanár.

Kopenhága február 8. Dr. Musel tanár tegnap a kopenhágai földrajzi társaságban északarabiai utazásáról előadást tartott, melyet élénk tetszéssel fogadtak. A királyi család összes tagjai jelen voltak. Keresztély trónörökös, a társaság elnöke, üdvözölte Musel tanárt és átnyújtotta neki a fő drajzi társaság díszoklevelét, melylyel kiváló tudományos érdemeire való tekintettel dísztagjává választotta. Az előadás után Musel tanár tiszteletére díszbankett volt.

Gyilkoshajsza Londonban.

London, február 8. Ma reggel fel-fegyverzett rendőrök váratlanul körülfogták egyes utcákat London keleti részében. A rendőrségnek határozott célja volt két gonosztevőt kikutatni és már arra készült, hogy a Sidney-utcát elzárja, amidőn reggel 3 óra felé sikerült a keresett orosz fiatalembert és egy aszszonyt letartóztatnia, akiket már december vége óta a hounsifehi gyilkossággal kapcsolatban keres. Reggel három óra felé a rendőrsapatokat visszavontak.

Letartóztatott bombamerénylő.

Cettinje, február 8. A rendőrség tegnap Antvariában letartóztatott egy Athénből oda-érkezett montenegrói embert, akinél dinamittal megtöltött bombát találtak. A letartóztatott ember kihallgatásakor azt állította, hogy egy csendőr ellen tervezett merényletet, aki az ő anyját és nővérét agyonlőtte és aztán, amikor Cettinjében emiatt bíróság elé került, beszámíthatatlanság miatt felmentették. A rendőrség azonban ennek az elbeszélésnek nem ad hitelt, hanem azt hiszi, hogy az illető Niki'a király ellen akart merényletet intézni.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 8.

5 fillérrel kisebb áron elkelt (50 kg-ként) 14.000 métermázsza buza. Rozs, zab változatlan, tengeri ártartó.

A határidőzlet iránya az olcsóbb külföldi jelentés hatása alatt gyöngye volt. A buza ára a tegnapi zárlethez képest 5—10 fillérrel olcsóbbodott, — míg a melléktermények alig változtak. A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza apr. . . . . 11'36—11'37.

buzamáj. . . . . 11'26—11'2.1

buza okt. . . . . 10'85—10'86.

rozs apr. . . . . 8'15—8'14.

rozs okt. . . . . 8'04—8'02.

zab apr. . . . . 8'—57'8'58.

tengeri máj. 1911. 5'79—5'80.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 674'50 Magyar hitel 863'50. Négy százalékos Magyar koronajáradék —.—.

Ingatlanok forgalma.

Rosenberg Mór és neje Bloch Berta veszik a debreceni 2537. sz. házban foglalt Arany János-utca 63. sz. házat Juhász Gyula és társaitól 20000 kor.

Grósz Lőrinc és neje Rosenberg Hani veszik a debreceni 3049. sz. házban foglalt Szentanna-utca 27. sz. házat Oláh Gézáttól 59400 kor.

Lenches István és neje Gólya Etelka veszik a debreceni 3095. sz. házban foglalt Vigkedv Mihály-utca 15. sz. házat és 3 hold 600 négyszögöl ondódi földet Csengeri Kornéltól 30300 kor.

Posta Lajos és neje Róth Juliánna veszik a pusztaszepe 43. sz. házban foglalt 28 hold 200 négyszögöl tanyaföldet Veszprémi János és társaitól 30000 kor.

Harangi Bálintné Fülöp Eszter veszi a debreceni 10348. sz. házban foglalt 4 hold 573 négyszögöl újföldet 2963 kor. 76 fill.

Gebauer Károly veszi a debreceni 4047. sz. házban foglalt 1102 négyszögöl homokkerti szőlőt Sámy László és társaitól 30000 kor.

Felelős szerkesztő : PÓSCH DEZSŐ

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Grósz Ernő zenetanár ur aláírásával a „Debrecen” tegnapi számában nyilttéri közlemény jelent meg, mely azzal az ürügygel, hogy a zenekonzervatorium tanárait meg kell védenie (harmadik személyek támadása ellen) — a zenede és a zenedei tanárok ellen támad.

A támadás igen meglep minket, ámbár megszoktuk, hogy az ifju zeneconservatorium a mi közszereteiben álló, megbecsült zenedénk érdemeinek megtépázása által a zenede rovására törekszik érvényesülni.

Nem fér ugyan össze a régi érdemes kulturtestülettel, sem annak becsületes törekvő tanáiraival, hogy egyesek tulkapó kötekedéseire feleletül kicsinyes szóharcokba, hírlapi polémizálásokba bocsátkozzanak, de az igazság érdekében s a nagy közönség helyes tájékoztatása céljából mégis fenntartja magának a zenede tanári kara, hogy cikkírónak téves alapu vagy éppen rosszakaratu állításaira néhány nap leforgása alatt megfelelő választ adjon.

Debrecen, 1911. február hó 8.

A debreceni zenede tantestülete.

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája, Papirkereskedése
fényképészeti szaküzlete

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Telefon
330.

Elvállal és készít :

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapír- és borítékokat, körleveleket, táblázatosat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és béli meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

DEBRECZEN és ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett
 Telefon 330. vétetnek fel. Telefon 330.

Raktáron tart :

Hazai gyártmányú irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapirokat; fekete-, anthracen-, másoló- és színes tintákat, fekete és különféle színű irónokat; töltőtollakat; tollszárazakat, tollhegyeket, closettpapirokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékkönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; helybéli látképes- és genre Levelező-lapokat.

Legújabb divatu

Levélpapirok

10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatos olcsó árakban.**

Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek

Elismert legolcsóbb beszerzési forrás!

Fényképező gépek,

fényérzékeny papirok és lemezek, előhívók, aranyfürdők

és egyéb fényképészeti szerek és cikkek.

Amateur-kartonok

nagy választékban.

Ágytollat

fertőtlenítve tisztít

Díjtalan el- és hazaszállítás!

HABÉCZY

Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Fiókok: Hatvan-u. 11., Csapó-u. 30.

Apró hirdetések.

Téli költött keztyűk a legfinomabb kivitelben, előre haladt idény miatt, mélyen leszállított árban szereshető be Nagy Andrásnál kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

GYERMEK, NŐI ÉS FÉRFI HARISNYÁK lábszárvédők, keztyűk, trikó alsó ruhák leszállított árakon beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-utca 9. 1)

Postakosár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2:40, mézédessz szilvalekvárnak 1:—, papírhéjú dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárúsítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti ujdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10 Prospektusok ingyen.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Ta(Hever sm.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

2234. v. k. sz.
1910.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3502/2. 1910. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Alfamdi Jakab, aradi lakos részére 1275 korona tőke, ennek 1907. év október hó 26. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 467 korona 10 fill. perköltség erejéig 1910. évi június hó 21-én bíróság felülfoglalt és 1702 koronára becsült lovak, kocsik, házi butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1911. évi február hó 9-én, délután 3 órakor** kezdetét veendő és Hajdusámszonban alperes lakásán, az Első losoncz mezőgazdasági gépgyár 300 kor. tőke és jár. kielégítése végett megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debrecen, 1911. évi január hó 18.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

NEUSTEIN FÜLÖP
CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDÁCSAI

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekeres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzattól óvakodjunk hashajtó piluláit! tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett esomagjankon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszertára,
Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.
Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihálovits J.,
Muraközy László, Aranyi A. gyógyszerészeknél.

Gyomorgöres, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkifünőbb

házi szer a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debrecen.

Az általánosan kedvelt és igen elterjedt, legerősebb vegytisztító szeszből készült TÓTH BÉLA-féle

Sósborszesz

kis üveg 1 K 20 fill., nagy üveg 2 K 40 fill.

Menthol-Sósborszesz

kis üveg 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

Ütölérhetetlen fájdalom csillapító-szer csuzos fájdalomnak bedörzsölésére. Hajápoló szernek és szájjviznek is szeltében használják és szeretik, kapható

Kubek Sándor

előbb

Tóth Béla gyógyszertárában

DEBRECZEN, Tiszapalota.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fuvóhangszerek, cimbalnok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe.

Zongora és pianínó kölcsönző (lérheadó) intézet.

Hegedűk és hegedű-felszerelések, római hurok, valamint gramofonok és gramofonlemezek nagy raktára. Zongora és hangszer műhely. Zongora és cimbalom hangolás.

Telefon 729.

Alapított 1876.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

